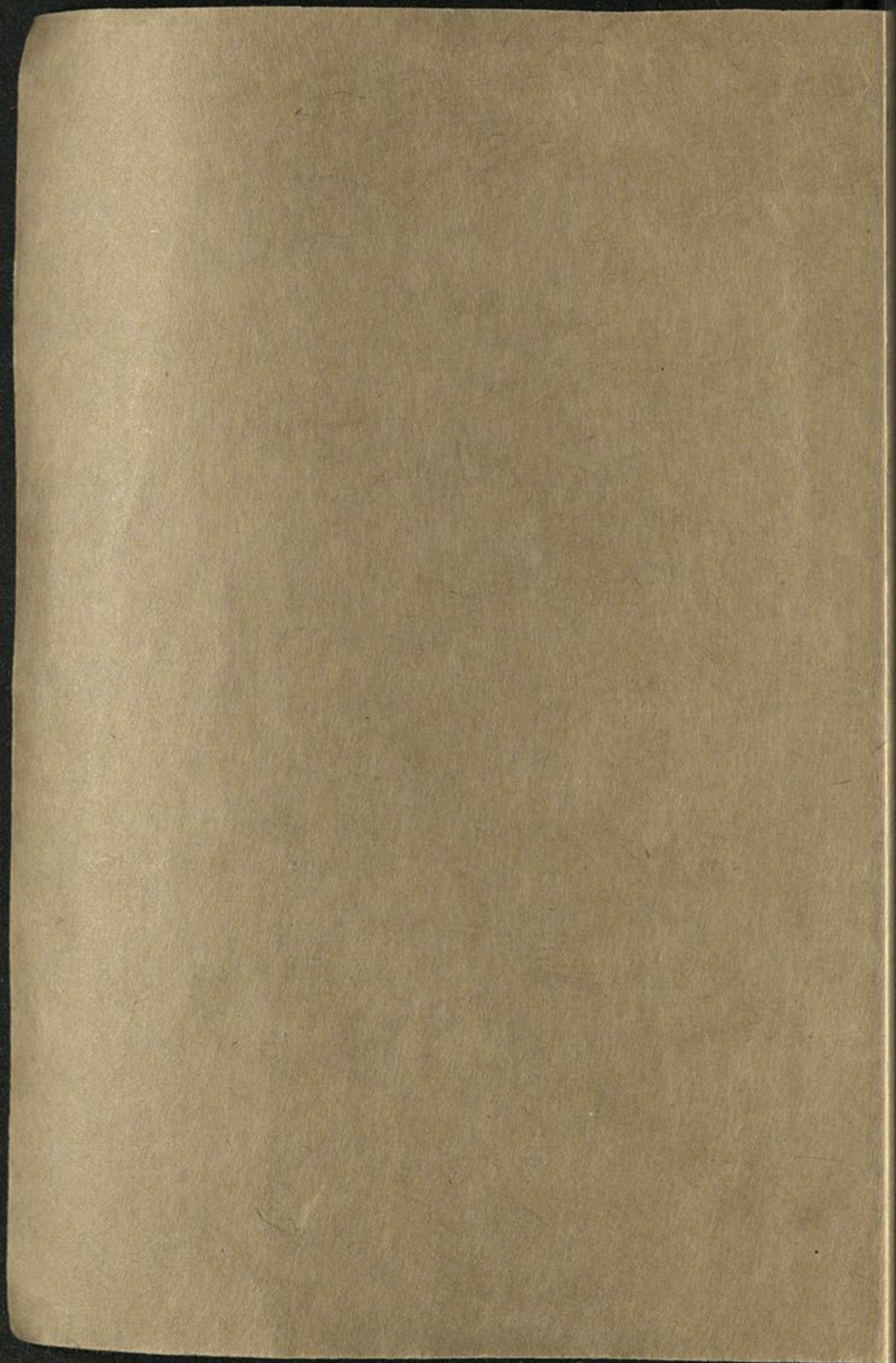

Ба 52775

Ба 52 775

УЛАДЗІМЕР ДУБОУКА

52 775

1927

НАЛЯ

ВЕРШЫ

Цэнтральнае Выдавецтва Народаў Саюзу ССР
МАСКВА — 1927 г.

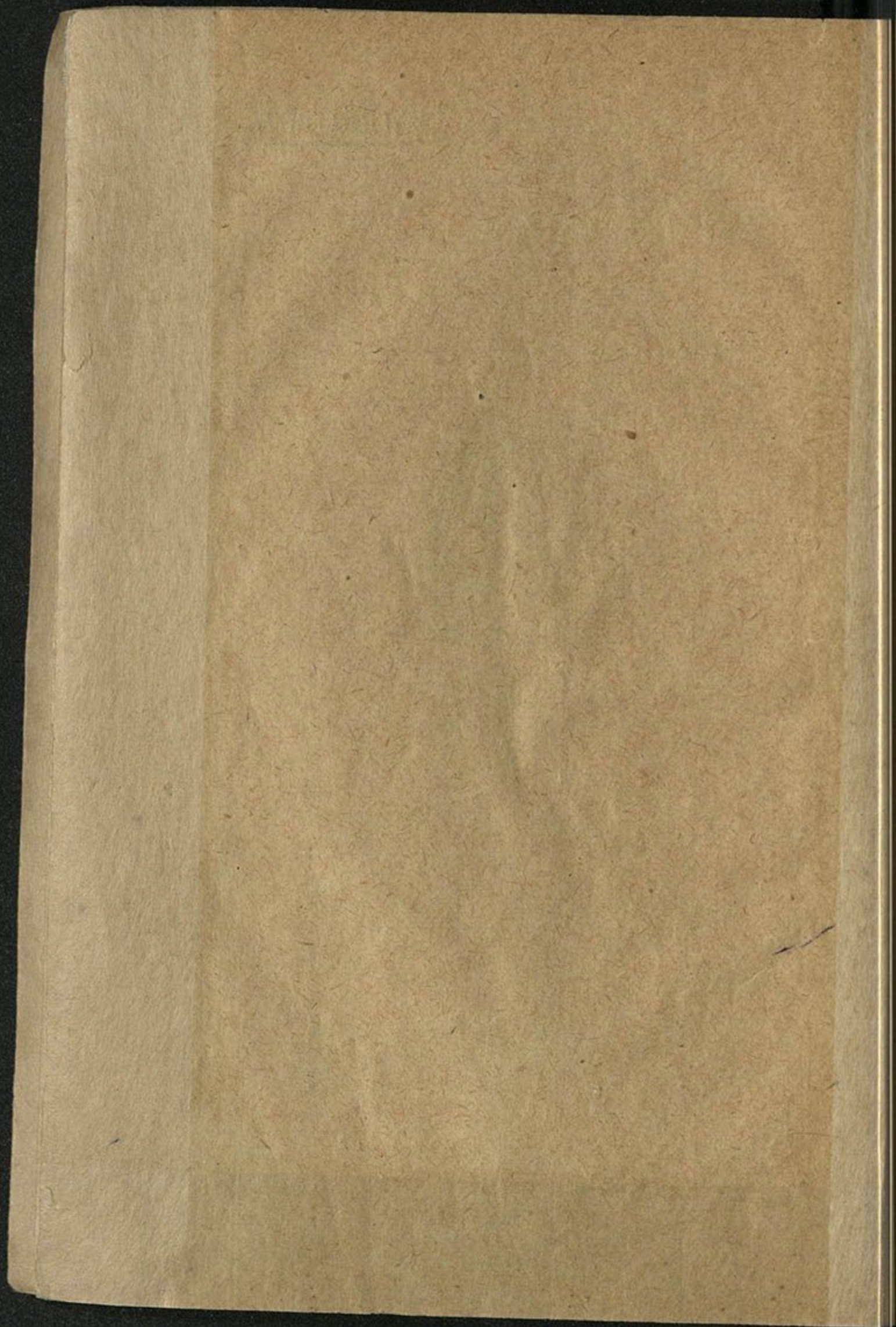

Главлит № 89.313
Тираж 1.000 экз.

Зак. № 1616

25. 0 4. 2009

ПЯЛЁСТКИ

ДУМКІ ЛЯТУЦЬ

Думкі лятуць, як дэпешы бяз адрасу,
можа ад смутку, а можа ад радасьці.

З тым разьмінуцца, а з тым прывітаюцца,
ці гэта вечар, ці мо' гэта раніца?

Словамі кволымі, словамі сьціплымі
так на крысе сваю моладасьць выпяю.

Ўсё адцьвітае, таксама і моладасьць,
вось і трывога зьяўляецца ў голасе.

Цешуся толькі, што марна ня згіну я,
проста і чэсна іду пуцявінаю.

З братам—па братняму, з ворагам—воража.
Любы мой дружа!—заўсёды так хораша.

Праца—працую, з імклівай напорнасьцю;
думка у дзях да сьветлага горнэцца.

Вецер галосіць над нашаю сьцежкаю,
сілы навальныя нас не пацешылі...

Часам дзяўчына прытуліцца ласкава,
чабам ля воч мільгане маіх казкаю.

Вусны на вусны і сэрца адчынена...
Ой жа ты, сэрца, ты, сэрца дзяўчыніна!

Словамі сьціпымі, словамі кволымі
я і ўшаную жыцьцёвае полымя.

Думкі лятуць, як дэпешы бяз адрасу,
многа ў іх смутку, а больш яшчэ радасьці...

10/Ш—26

НЕ КАЖУ — ЗАПЯВАЙЦЕ ЦЫМБАЛЫ

Не кажу—запявайце цымбалы,
не кажу—струна да струны.
На нэрвах сваіх мы іграем
і складаем лады, страі.

Разьліваецца смага па жылах,
як пялёсткі ў павевах вятроў.
Мне калісьці цыганка варажыла,
што загубіць мяне—мая кроў.

Хай мяне, а нікога іншага,
хай мяне, а нікога больш.
Вось ня ведаю нічога сіньшага
чым вочы дзявочыя і—боль.

І нічога ня ведаю больш белага
чым ростань нечаканая і сьнег.
А сьняжынкі ўсё лётаюць-бегаюць
і здаецца—гэта ўва сьне.

Ой браточкі мае, таварышы,
ды чаму-ж гэта ў радасьці сум?
Нечакана—возьмеш, завалішся,
столькі песень я ў сэрцы нясу.

Вось каб так прасьпяваць іх, як думаю,
вось каб так, як владуцца яны...

Аплывае крыніца шумаю,
ці адкінуць яе далані?

Але-ж песня, ты песня... Ой песня!
Ты пакрышыш наносную твань!
Калі кажа поэт што Прадвесня—
дык пачне зелянець трава.

Не кажу—запявайце цымбалы,
не кажу—струна да струны.
Калі нэрваў нам будзе мала,—
з пачуцьцёў заснуём мы страі.

12/ХІІ—25.

ПАЛЫНЫ ПАСІВЕЛІ НА УЗГОРКУ.

Палыны пасівелі на ўзгорку,
запрыгоршчыць і кіне іх вецер.
Мо' таму так на сьвеце горка,
мо' таму часам горка на сьвеце?

Калі глянуць на тыя даліны,
калі глянуць на тыя далючкі,—
толькі ліст адвіхнуўся з каліны,
а яго ўжо у гліну топчаць.

А ў каліне, ў шыпшыньніку дзікім
начавала і сонца і росы.
А ў пялёстках—бяз меры, бяз ліку—
з сокам шчасьце суздром разьлілося.

Адцьвітае, усё адцьвітае—
і гады, і хвіліны, і кветкі.
Маладосьць ты мая, залатая,
і цябе панясе так па ветру.

Разьліешся пялёсткамі песень,
ад мяне ды на тыя даліны.
І цябе вецер з глінаю зьмесіць,
бо да зор ад зямлі не дакіне.

Толькі знаю і веру цьвёрда,
як у долю краіны роднай,—

маіх думак ня кіне у бёрда,
не затчэ утокам нягодным.

Весь затым дарую і крыўду,—
што мінула і што надойдзе.
Калі сэрца каханьнем спавіта—
яно крыўды ўкалыша, загоіць.

Палыны пасівелі на ўзгорку,
а ў далінах—пялёсткі ад кветак.
Мо' затым і прыемна і горка
калі скрозь распыгоршчаць іх ветры?

13/ХІІ—25.

Т Р Ы П Ц І Х

I.

Жыцьцё маё—ці васілёк ці ружа:
вяліманая кветка дыядэмай.
Твае пялёсткі лёс у сьвет цярушыць:
адзін... другі... І так—як сьлед за сьледам.

Вяліманая кветка дыядэмай
цвіце у росах, радасьці і суме.
Адзін... другі... І так—як сьлед за сьледам
гады і дні зьяляюць і красуюць.

Цвіце у росах, радасьці і суме,
з лісьцём зялёным песьні запявае.
Гады і дні зьяляюць і красуюць,
прасьцяг хвалююць, кволяць, кучаравяць.

II.

Шукаю ўсё чым смагу тую зьнішчыць,
імкнуцца скаргі—кàні над вадою.
Над сьветам зьмірсьцяцца і гінуць зьнічкі,
узлётны новыя узлётны родзяць.

Імкнуцца скаргі—кàні над вадою,
хто словам прывітаньня іх спаткае?
Узлётны новыя узлётны родзяць,
каб праляцець над краем зноў-жа каняй.

Хто словам прывітаньня іх спаткае:
хіба вятры, хіба над борах месяц?
Я праляту над краем разам з кàняй:
адзін намоліцца, той пасьмяецца...

III.

Здаецца восень грае на цымбалах,
вятры разносяць пошчак у прасторы.
Прачнецеся!—вясна ў душы зайграла,
а восень зьнікла раніцай учора.

Вятры разносяць пошчак у прасторы,
усіх бадзёраць, заклікаюць: Варта!
Хоць восень зьнікла раніцай учора—
рады гартуйце смеласьцю упартай.

Усіх бадзёрыць-заклікаць ці варта:
няма з паловы й ня было карысьці.
Рады гартуйце смеласьцю упартай.
— Ой, вечар, вечар, ды не вечарыся.—

1/I—26.

ХАЙ ЗВОНЯЦЬ ШКЛЯНКАМІ

Хай звоняць шклянками,—ты не зважай!
У іх душа на дробныя кавалкі.
Даволі сэрца я ўжо наважаў,
калі жыцьцё—дык поўнай чаркай.

Сьпявай... А сьпеў—„яшчэ, яшчэ!“
Чаго яшчэ? А можа шчасьця?—
Забраў яго там неякі Кашчэй,
пакінуў смутак між людзей бадзяцца.

Дык трасца з ім! Прыдумаем яго,
тады—прыемна будзе жыць на сьвеце...
Калі гарыць ва мне агонь,
дык па-над сьцежкаю засьвеціць...

І ціха так, і ціха так зусім,
чутно: на дах бразгочыць дождж сьцюдзёны.
Калі дагэтуль ён не загасіў —
дык не загасіць пал мой і сягонья.

Сьпявай, цыганка, любая затым—
што навяваеш вобраз Інду, мора.
Такі нязвыклы гэты твой матыў,
такі нязвыклы: добры і нядобры.

У нас... Ты ведаеш? Адна туга.
Як засьпяваюць дзе пры сенажаці,—

здаецца—конь ня ўстоіць на нагах,
здаецца—сына пахавала маці.

А ўсёжткі я люблю такую рэч:
праўдзіва і жыцьцёва.

Калі туга—дык у тузе гарэць,
пакуль ня ляжа радасьць у аснове.

А калі хто не каштаваў тугі,
адкуль ён смак пазнае ў весялосьці?

.....
Ці многа нас, як я з табой, такіх,
шукаем ня згубіўшы ўсё чагосьці?)

30/XII—25.

ЗАВІЛІСЯ СТРУНЫ

Завіліся струны, струны дзіка звоняць,
навальніца грае:
зацьвіцеў мінор.

Ночка-начаніца прымружыла скроні
і галосіць пушча смуткам у прастор.

У імкненьні вечным, у імкненьні чыстым
я іду наперад,
мабыць не адзін.

Мэта сьвеціць зоркай, зоркай прамяністай,
дык чаму ж пад змрокам стужкi пуцявін?

Я іду праз пушчу, я іду праз вецер,
навальніца плача,
пошчак не заціх.

Па-над маёй сьцежкай той агонь засьвеціць,
што у маім сэрцы і ў вачох маіх.

Папараць сплялася з верасам пад ногі,
распасьцерла ніцам
пасткі-далані.

Навальніца вокал расьсявае скогат,
утапіла зоры ў пацерках суніц.

Я зб'яру суніцы, я зб'яру жаданьні:
запалю їх песьняй,
ці згару і сам.
Лепш пагібель вомірг для красы Сьвітання
чым на сініх вочах вечная раса.

11/III—26.

АКОРДЫ, АКОРДЫ

Акорды, акорды... У крыніцах мэлэдый
гавораць прасторы, вякі і народы.
Палын мяжадольны, а такжа і слодыч
у вашых павевах, акорды, акорды...

Гавораць, гавораць... Далёкае блізка,
з сучасным нітуецца шчыльна істота.
Пярэстай вясёлкай паветрацца пырскі,
ў наступнае мкнуцца узылёты, узылёты...

З сучасным сучаснасьць... Сястра і матуля...
у сэрцы каханьне затым і ня гасьне.
Ў мінулым узылётаў ня мала заснула
і ўсе яны мелі ў сучасьці сучаснасьць...

У сэрцы, на сэрцы... Адвечная тройца:
калыска, труна і між кветак люстэрка.
— Пялёткамі кветак люстэрка ускройце,
ня будзе трывогі у сэрцы, на сэрцы...

Акорды, акорды... Пялёткі зьятаюць
у вашых павевах імклівых і гордых.
Той радасьцю ўпіўся, той смутак глытае...
Скранеце каменне, акорды, акорды!

ЦЕРАЗ ДАЛІНЫ І ПАЛІ ІШОЎ

Цераз даліны і палі ішоў
ад бору ў Менск паволі вечар.
І калыхаўся за плячыма ішоўк,
лілёвасьцю аздобіў плечы.

У руках смала хваёвая і кмін,
і папараці ліст пажоўклы.
Узьвеяў лісьціной і пацяклі
над вуліцамі крозы зэлак.

Нясьлі яны і сон і супакой
для струджаных у шуме бруку.
Ў задуме вечар глянуў навакол,
над горадам узьнесшы рукі.

Расла напорнасьць, павадка расла,
ў празрыстых хвалях біўся рокат.
Здавалася, ад рокату раса
ільсьніцца й з-над званіц барокко.

І самацветы—дьямэнты сьлёз,
і сэрца лябрадорскі камень,—
ляжалі скрозь, рассыпаліся скрозь:
над галавой і пад нагамі.

Ў задуме вечар прахадзіў далей:
на Замчышча цераз Нямігу.

Ў сьлядох яго ўсё водарыў алей
смалы хваёвае і кміну.

Над Менскам лёг на стрэхі камяніц
панікшы галавой на локаць.

А Менск шуміць, а Менск шуміць
пакуль ня прыдзе ноч здалёку...

16/I—26.

ТАКАЯ НОЧ

Такая ноч... І Менск заціх...
Такая ноч...

А верасень—
лісьцё тугой пазалаціў
і жменяю—па верасе...

Ды выйду-ж я... Такая ноч...
Ды гляну-ж я...

Жыцьцё маё!
Хвілін такіх ня меў даўно...
Прадоньне шыза-цёмнае...

Туга тузе... Ды выйду-ж я...
Туга ў тузе...

Ды й лёгка так!
Маўчы душа, засьні душа...
А восень ходзіць з лёскатам...

Ідзе яна... Туга тузе...
Ідзе яна...

Узрочыста...
А смутак з хмар на дол паўзе,
ў лілёвых сьценях корчыцца...

Такая ноч... Ідзе яна...

Такая ноч...

А верасень—
лісьцё тугой пазалаціў
і жменяю па верасе.

7/IX—25.

ВУЛІЦЫ ШУМАМ СПАВІТЫ

Вуліцы шумам спавіты,
нэрвовасьцю й вецер затканы.
Пырснула сонца праменьнем на пліты,
пырснула на брукаваны сьвітак...
І на сонцы ёсьць такжа плямы...
Родзіцца ў муках новы дзень.
Шчэрыцца хіжа мінулага сьцень,
корчыцца ў муках таксама:
і на Нямізе,
і на Траецкай,
і каля кожнай брамы...

Імкненьні, імкненьні—
аўто—
і тое памалу.
Нямізе-ж мала каменя—
сьцены патынкавала.
І памаленьку, паволі—
на концы.
Імкненьне яе малое—
даляры,
чэрвонцы...

— Вы пашырайце культуру,
стварайце поэмы,
пішэце карціны...

Мы вам з музыкай справім хаўтуры,
мы вам вянкi ўзложым на дамавіны.

— Вы разьбівайце галовы
ў жалю і крыўдзе за міліёны.
„Дурань заўсёды ходзіць голы,
а разумнага—ногі кормяць“...

Менск, Менск!

Твае заводы—
больш на карыкатуры падобны.
Але ты расьцьвіцеш,
але ты станеш сапраўдным горадам.
Менск, Менск!

Тады будуць заводы другія,
не для сэльтэрскай вады ці піва.
Мы можа раіей загінем,
але будзем імкнуцца да мэты
напорна,
цярпліва.

Вуліцы шумам спавіты,
нэрвовасьцю й вецер затканы.
Дзень стары ляжа на пліты,
неба нам будзе палітрай,
стагодзьдзі цяпер экранам.

ПАЛЬЦЫ ЖОЎТЫХ КЛЯНОВЫХ ЛІСТОЎ

Пальцы жоўтых кляновых лістоў
мкнуцца восень схапіць за шыю.
Не парушаць яе хараство,
не парушаць лісты залатыя.

Клён у вокны забразгатаў,
адгукнулася каняю рэха.
Месяц рваў арэхі з куста,
раскідаў над сусьветам арэхі.

Яны ў воўне блакітнай ляглі,
сумавала ў даліце ляшчына.
Лятуценьні ня зьмерклі ў гальлі,
лятуценьяў згасіць немагчыма.

Расьцярушацца ў далі і ў высь,
каб нагадаць аб сьветлым над чорным.
Ці таму, што сумуюць журавы,
ненасытна сьвіргочуць жорны?..

Ліставея ня моўкне, шуміць
ад вясны да вясны на прасторах.
Поверх стрэх і муроў камяніц
я пабачыў яе учора...

Дзесь далёка галосіць сава,
небакрай апрануўся жалем.
Людзі любяць душу прасаваць,
калі гэта душа чужая.

30/ХІІ—25.

ЧАСАМ УСПОМНІШСЯ НЕЧАКАНА

Часам успомнішся нечакана,
зьнічкай ля воч тады мільганеш.
Занізь пурпурна-лілёвых караляў,
занізь пэрлаў на морскім дне...

Помніцца вечар той вельмі доўга:
палкія вочы, хістаньне плеч...
Ты мне сьпявала пра сінюю Волгу,
сэрца ня будзе больш смылець.

Згадкі ўзмацняюць нас і гартуюць,
нават спавітыя горкай травой.
Толькі успомню цябе, залатую,—
жоўкне смутак, цьвіце супакой...

Хочацца песьню табе прасьпяваць мне
пра Сож, пра Нарач і пра Дзьвіну.
Такжа пра тое, што сілы ня трацім,
а набываем, каб лёс разьвінуць...

Толькі далёка ўсё гэта, далёка:
ў песьнях нашых—фэрмато размах...
Вечар на ўзвышшы усьпёрся на локаць,
рокат у далінах і далавах...

Зноў ты ўспомнішся нечакана,
зьнічкай ля воч ізноў мільганеш.
Занізь пурпурна-лілёвых караляў,
занізь пэрлаў на морскім дне... }

4/IX—25.

КАЛІ ВУСНЫ ШАПТАЛІ

Калі вусны шапталі—ня трэба!
дык у вочах сьвіцілася—любы, імкніся...
І у вочах было вечно-палкае мора і неба:
у нязьмерных глыбінях нязьмерныя высі.

А калі паспляталіся сьцені,
зоры ў небе і моры вянкком завіліся.
Над зямлёю тады лятуценьні жылі ў лятун
ні
у нязьмерных глыбінях нязьмерныя высі.

І ў той час, што ня знае падобных,
ў захапленні і месяц на хмарах спыніўся.
Векавечныя тайны ў адзін зьнітаваліся по
у нязьмерных глыбінях нязьмерныя высі.

А калі рассыпаліся зоры,
што зьвіваліся ў небе і моры калісьці,—
даляведныя вочы праменілі шчасьце і горда
у нязьмерных глыбінях нязьмерныя высі.

ЗУБЦАМІ ЧОРНЫХ, СТРЫЖАНЫХ ВАЛОС

(Зубцамі чорных, стрыжаных валос
ты мне нагадвала валошку ў жыце.
Балюча мне было, да горкіх сьлёз,
кахаць і памыліцца.)

Да горкіх сьлёз балюча мне было,
мая зямлячка ты, мая Маруся.
Цяпер—адкрасавала, адцьвіло,
ў жалобу не ўбяруся...

Адкрасавала, адцьвіло цяпер
і нават смутак прападае, гіне...
Яшчэ успомню любую, цябе,
ў апошнюю хвіліну...

Цябе успомню, любую, яшчэ,
як ты нагадвала валошку ў жыце.
А можа стане мне тады лягчэй,—
хай важаць, хай і лічаць...

ЦЯГНІК СЪПЯШАЎСЯ

Цягнік съпяшаўся, сакатаў маркотна,
цягнік сумленна мерыў кілёметры.
На ўзгорку, бачылі усе праз вокны,
каліна красавала белым цвіетам.

Наводля дзеўчына ў кужэльных шатах
маю дарогу шчасьцем вышыць вышла.
І пад шатром зялёным і бахматым
застыла ў млявасьці на ўзвышшы.

І хараство істоту агарнула,
каліна белая... нявеста маладая...
Праз вокамгненьне з гоманам і гулам
далечыня ад воч яе схавала...

І скардзіцца няма каму, ды дзе там:
цягнік імкнуўся ў небасхіл, у далі.
Каліна водарыла белым цвіетам,
каліну звалі тую: Наля... Наля...)

ЗАГАДАЮ КРОЗАМ, КАБ ЗАЦІХЛІ

Завілі ў пунсовыя каралі
ці надзвычай шчаснае, ці ліха.
Як бы там ня клікалі, ня звалі—
Загадаю крозам, каб заціхлі.

Утапіў іх сённяя у крыніцы,
каб пасья і не спаткаць ніколі.
Людцы добрыя, ня лайце, ня дзівіце—
гэта вецер прашумеў над полем.

Гэта песні ды не дасьпяванай
пошчак рассыпае словы ў лесе.
Яно, пэўна, застануцца раны —
там, глыбока, каля сэрца дзесьці...

Завілі ў каралі, крышаць, кружаць,
ці ў жыцьці, ці у якім мажджэры...
Больш пахмурна трэба бровы мружыць
над усім, што носіць назву зэро.

ОИ! ДЫ ЯК-ЖА ЗАГАРЭЛАСЯ НЕБА

Ой! Ды як-жа загарэлася неба,
ды расхадзіліся хмары, страх!
Каму-ж гэта,
ды што-ж гэта трэба?
А зоры над хатай, над жорсткаю глеба
а зоры ляглі далавах.

Калі-ж гэта я вышаў рана-рана,
калі зоры на пацеркі ўзьдзеў.
Дык тады адуюсь:
і з брамы і з пад брамы,
дзе толькі ня кіну-гляну,—
і людзей і ня людзей.

Адзін кажа—чаго ты тут ходзіш навока,
другі кажа—„ты наша забраў“.
Трэці кажа—
прышоў ты з далёку,
мы зачым і дзьверы і вокны.
І адзін толькі—
— Дзень добры, брат!...

Ой! Ды як-жа загарэлася неба,
ды расхадзіліся хмары, страх!

Ды што-ж гэта,
ды каму-ж гэта трэба?
А зоры над хатай, над жорсткаю глебай,
а іх—спавівае краса...

13/ХІІ—25.

МЫ УСЕ У БОЛЬШАСЬЦІ РАНЭТЫ

Мы усе у большасьці ранэты:
песьняй шлях надоўга хіба вытчаш?
Закрасуе у Комуне Сьвету
песьня хэміі каталітычнай.

Нашы крузы, наша хваравітасьць
і, часінай, дробныя сусьцігі,—
ці раўня з якім цыанамідам
будуць там, дзе плуг замяняць ціглі?

Засьмяюцца нашчадкі ў Наступным:
ну і ну! Стваралі песьні продкі!...
Аб адным цяпер я і шкадую,
што жыцьцё каротка, так каротка...]

Хто тады пра смутак наш успомніць,
пра мінор мінулы і сучасны?
Што тады якісьці наш сасоньнік
і сьлязьмі крынічаныя пасмы?

Нашы нашчадкі пазнаюць многа—
і ня сьніцца большасьці пра тое. |
Прамяністасьцю ультра-лілёвай
засьпяваюць далі і прасторы.

Засьпяваюць зоры, загавораць,
будуць сымфонічныя сюзор'і.

Капэ́льмэйстэр будучыны гордай
у мажор мэлёды агорне.

Гэным рытмам, гэным сугалосьсям
ці зайздросьціць нам, ці памаліцца?
У інфузорнай плаваючы злосьці,
людзі душы ложаць на паліцы.

Столькі песень сумных і шчасьлівых
мы цяпер ня чуем, бо ня можам.
Спрэчкі нашы, дробныя сусьцігі
вось затым мяне і ня трывожаць.

Мы усе у большасьці ранэты:
песьняй шлях надоўга хіба вытчаш?
Закрасуе у Кому́не Сьвету
песьня хэміі каталітычнай.

12/1—26,

ЗАШУМЕЛА ЛЕБЯДА НАДРЬЇНА

Зашумела лебядя надрыўна,
на пяску лістамі штось натуе.
Хай сабе і вельмі сённяя крыўдна—
запяваю песню не такую.

Бо у сэрцы маім крыўдзе цесна—
для каханья пакідаю мейсца.
Лебядя яе наўсьцяж разьнесла,
каля лесу плача і сьмяецца.

Маё-ж сэрца радасьцю набракла,
ну—аж пырскі віхрам адлятаюць.
Нават тых, што брэшучь як сабакі,
я з жыцьцёвай слодыччу вітаю.

Адамантамі рассыплю Слова,
што прыняў у спадчыну ад маці.
... Адаманты і ў гальлі сасновым,
супакой і сіла ў адаманьце...

Дык шумі-ж ты, лебядя, надрыўна,
пасьцілайся на пяску лістамі.
Твае крыўды да мяне ня прыйдуць,
да абсацаў нават ня прыстануць.

ДАРАГАЯ... КАХАНАЯ...

Дарагая... каханая... залатая...
Ці ты чуеш, як цяжка мне?
Можа косы твае расплятаюць
там далёка, далёка дзесьь...

Не магу сказаць я пра тое,
што ля сэрца і ў сэрцы маім.
Я ня знаю даўно супакою,
а ці варта каго маліць?

У адчаі сыцюдзёным сыціскаю,
ашчаперыўшы рукамі, чало.
Твая постаць маўклівая такая,
быццам вусны працяў замок.

Як лісты верасьнёвыя, ў прочкі
разьлятаюцца думкі мае.
Толькі здані панікліва крочаць
каля сыцен камяніц, каля дрэў.

Вышчараюцца хіжа са шчылін,
мкнуцца думкі мае натаваць...
Што зрабілі мы ім, дзяўчына,
і чаму гэты крык—„не твая“?

Залатая... каханая... дарагая...
Адно знаю: іду і пайду.
Хай і пекла ля воч мільгае—
ня супыніць маю хаду.

7/XII—25.

О, БЕЛАРУСЬ, МАЯ ШЫПШЫНА

О, Беларусь мая шыпшына,
зялёны ліст, чырвоны цвет!
У ветры дзікім не загінеш,
чарнобылем не зарасьцеш.

Пялёсткамі тваімі стану,
на дзіды сэрца накалю.
Тваіх вачэй—пад колер сталі,—
праменьне яснае люблю.

Ніколі пройме з дзікім ветрам
не разьвіваць дзявочых кос.
Імкнешся да Комуны Сьвету
каб радасьць красавала скрозь.

Варожасьць шляху не зачыніць:
у перашкодах дух расьце.
О, Беларусь, мая шыпшына,
зялёны ліст, чырвоны цвет!

ЦАЛЯ ЗА ЦАЛЯЙ

Г. Г.

Цаля за цаляй і хвіля за хвіляй
мы адыходзім, імкнёмся наперад.
Хто-б ён ня быў,—а галоў нам ня схіліць
Вось ужо ў гэта—дык моцна я веру!

Любы мой браце!—Ня мы—дык другія,
справа жывая ня можа памерці.
Можам і не расьцьвёўшы загінуць,
але не здрадзім ні думцы ні сэрцу.

4/IX—25.

А НАПОРНА ІДЗЕШ, МАЛАДАЯ

А напорна ідзеш, маладая,
да вядомага ўпартай хадою.
Табе песню, сястрыца, складаю,
заварожаны доляй такою.)

Узьляту аж да месяца ў высі,
для цябе стуль сузор'е дастану.
Ты за зорамі мкліва імкніся—
я рассыплю іх над шляхамі.

Калі лёс нам кладзе перашкоды,—
мы іх зьнішчым да шчэнту, у корань.
Найвялікшая ў тым асалода:
тады дух твой з сусветам гаворыць.

Калі сьцежка травой зарастае,
Калі сьцежка ня ў той бок заходзіць,—
О, дзяўчына!—ня будзе адчаю,—
мы яе павядзём за сабою!

Я ўзьляту аж да месяца ў высі,
для цябе стуль сузор'е дастану.
Ты за зорамі мкліва імкніся,—
я рассыплю іх над шляхамі.

ЛЯТУЦЕНЬНЕМ ПРАХАДЖУ НАД КРАЕМ

Лятуценьнем прахаджу над краем
і загіну быццам лятуценьне.
Я сумленьня не прадаў у краме,
у той бок і вочы не глядзелі.

Свайго сэрца здрадай не запляміў,
услаўляў каханьне, працу, дружбу.
Мае песьні водараць, як язьмін,
мае песьні—як пялёсткі ружы.

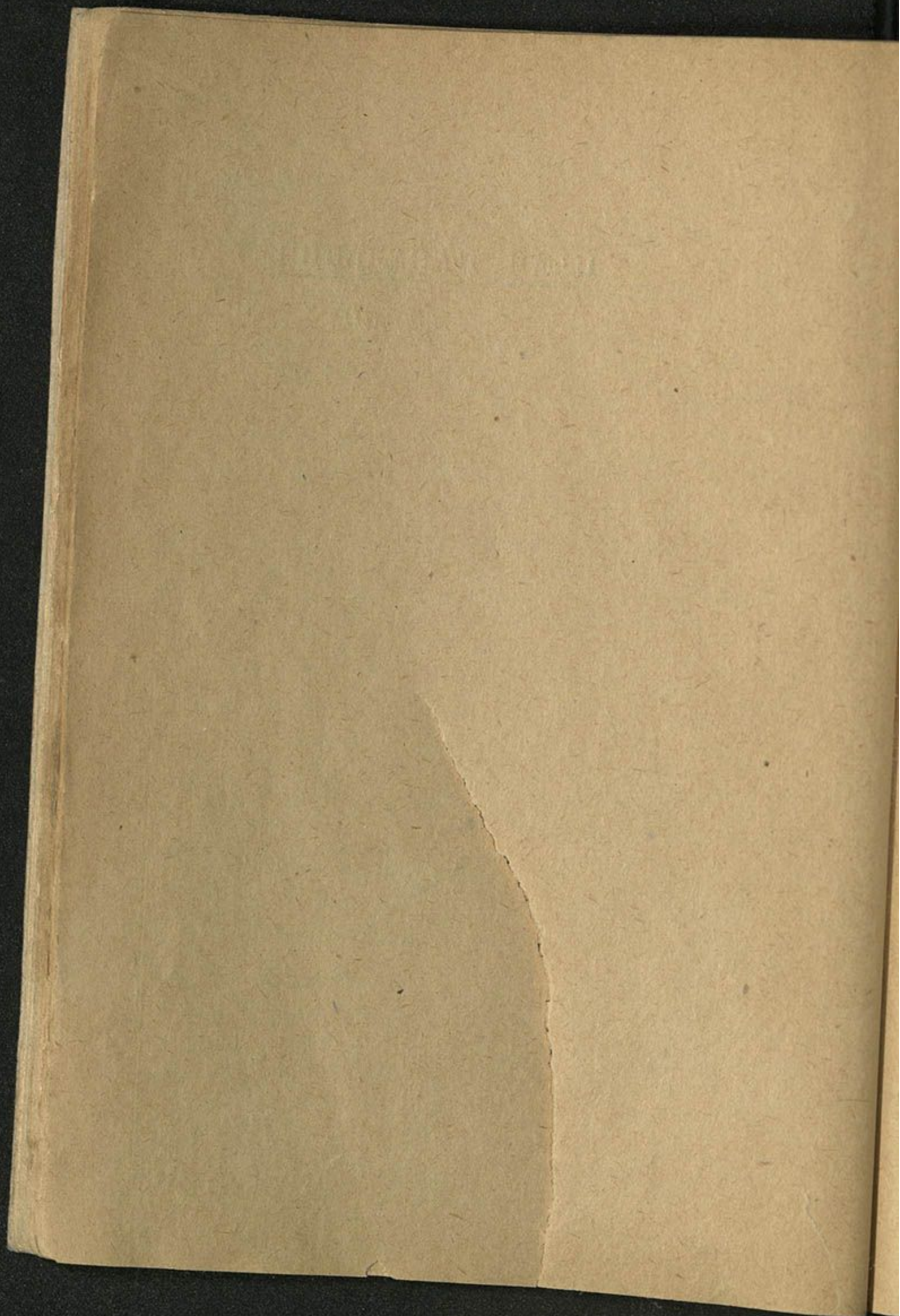
Разам з моцнымі у думцы сьмелай
маё сэрца песьнямі гаворыць.
Калі сьвет пад засьцілаю белаю—
мы па ім рассыпім жменяй зоры.

У змаганьні многа нас загіне,
у змаганьні за Комуны Сьвету.
Загалосіць вецер пры даліне,
месяц будзе паглядаць, як сьведка...

А пакуль у жылах кроў іграе—
нам каханьне не варожасьць сьцэле.
Лятуценьнем прахаджу над краем
і загіну быццам лятуценьне...

ПЛАЧ НАВАЛЬНИЦЫ

МЭЛЁДЫ

...Ах, разбийся на світлі акорды,
Разридайсь—і затихни, як грім.

Павло Тычына.

I.

У сьнежных далінах, далінах бяскрайніх
гарыць і пылае пад ветрам паходня.
І носяцца іскры над струджаным краем,
наўсьцяж Беларусі Заходняй.

І песня ня песня, а плач навальніцы,
якая ўзвіецца для помсты праўдзівай.
І сьлёзы ня сьлёзы—надзея ільсьніцца:
ў змаганьні народзіцца дзіва.—

На дзікім каменні, на дзікім і жорсткім
шышына не зьвяла, пасьцэле цьвяцістасьць.
І з гэнай цьвяцістасьці, з гэных пялёсткаў
паўстане спрадвечная існасьць.

Даруем усё, што ў стагодзьдзях крышыла,
той воцат даруем, што вусны паліў нам.
А подласьць вам вашу начэпім на шыю,
каб з вамі пайшла і у гліну.

У сьнежных далінах, далінах бяскрайніх
гарыць і пылае пад ветрам паходня.
І носяцца іскры над струджаным краем,
наўсьцяж Беларусі Заходняй.

II.

На блакіце—ды шэрыя плямы,
кузлаватаю воўнаю смутак.
Недзе родзіцца рэзаны лямант
і нялюдзкая родзіцца мука.

Галасеце лілёва, цымбалы,
разьлятайцеся з гукамі, думкі.
Груганьнэ тое села-пала
і дакуль яно будзе крумкаць?

У блакіт кармазынавы пошчак
разам з крыўдай на лёс апантаны.
Дзень мінулы—сьцюдзёны нябошчык,—
сённяя, заўтра—ніколі ня ўстане.

Распльвуцца, расцягнуцца плямы,
ў іх утопіцца смутак, загіне.
Стане песьняю дзікі той лямант
што завіўся ля любай краіны.

III.

А лясы шалясьцяць, шалясьцяць,
а вазёры гамоняць сярдзіта.
Зварухнецца аір ля трысьця
і замоўкне, у млявасьць спавіты.

Як з кадзідла туман навакол,
каляровасьцю вытканы кволай.
Дзень на смутак сябе накалоў
і галосяць, галосяць віолы.

Плачуць дрэвы празрыстай расой,
а раса завіваецца ў дэсань.
Сіні, сіні такі парасон
па-над возерам і па-над лесам.

На палетках пясочкі-пяскі,
можа жыта, а можа там бульба...
Край мой, край, над табой лёс напіў,
а паны у нядолю абулі.

Ці багацьця бракуе табе,
ці упартасьці сыціплае мала?
Тая ўпартасьць і камень праб'е
калі кінула цэлым навала.

Пранясуцца ў барвовасьці дзей
аж да Нёмну з пад-Нарачча хвалі.
Вось цяперака цяжка глядзець,
як радзіму маю ўкрыжавалі.

А лясы шалясьцяць, шалясьцяць,
а вазёры гамоняць сярдзіта.
Адкасьнецца уціск нябыцьця,
край нап'ецца яшчэ акавіты.

IV.

На пясок на жоўты, на пясок стаптаны
я укленчу-стану, галаву схілю.
Ты пашлі, зямелька, для душы бальзамы,
ты прымі, зямелька, крыўду ўсю маю.

Нявыказная
катуе
скруха...
Пурпуровыя
рогаты
духу...

Пасьцілаецца, сыцелецца лісьціна,
а бяроза ня можа стагнаць.

Прападай ліха
хадзі над барамі,
бо тугі вялікай
кайстра ня прымае.

А лісьцінка з лісьцінкой у вянок,
а на песню-надзею ня зробіць замок.

Прападай ліха
хадзі над барамі,
бо тугі вялікай
кайстра ня прымае.

Раскладаюць-паляць ля вазёр касьцёр...
Паляціце песьні да вазёр, вазёр...

Навыказная
катуе
скруха...
Пурпуровыя
рогаты
духу...

На пясск на жоўты, на пясок стаптаны
я укленчу-стану, галаву схілю.
Ты пашлі, зямелька, для душы бальзамы,
ты прымі, зямелька, крыўду ўсю маю.

V.

І над лесам такжа, і над пушчай такжа:
скрозь
дым.
Можа ён ня ўстане, можа ён абляжа...
Гэта вораг ходзіць у сутане
і жалобай край ускрыў.

Я ня веру ў літасьць,
я ня веру словам.
Нат гавораць пліты...
А маўчыць жывое...

Ходзіць, ходзіць спрытна гэты новы рыцар:
што
трэ?
А ці доўга будзем моўчкі ўсё карыцца?
Смутацк точыць сэрца, точыць грудзі...
Кленчым сьціпла на жарстве.

Столькі абяцанняў:
'столькі подлых дзеяў.—
Што калі паўстанем,—
дзе тады вас дзенем?—

І над лесам стане, і над пушчай стане:
скрозь
дым.
Гэта будзе помста, гэта будзе Раньне.
Закасуем межы, згіне Ростань.
Кон адзін: ці вы, ці мы.

VI.

Трое іх.

Гаманілі з гаём.
Гаманілі з полем.
Гаманілі з жытам каласістым.

Трое іх.

Працавалі рана.
Працавалі позна.
Працавалі, сілу слалі лістам.

І аруды парожнія
сіратою
заўсёды,
нявыходнаю госьцяй
у хлебе
мякіна.

І для панства зьбіралі —
складалі
слодыч
утраіх,
як і ўся краіна.

Помста йдзе.
Галасіла поле.
Галасілі стрэхі.
Галасіў чарнобыль на памежку.

Помста йдзе.
Напілося болем,
напілося рэха,
напіліся крыўдай тыя сьцежкі.

І сьціскалася ў вусны
нявыказнае
гора,
і тапілася ў вочах
часіна
адплаты.

Каб за тое за ўсё,
што сягонья
і ўчора
вогнішчамі
абшары палатаць.

Ці затым?
Павязалі рукі,
павязалі ногі,
павязалі цела,—дух зьвязаць ня можна.

Ці затым?

Завязьлі на мукі,
завязьлі на рогат,
завязьлі на зьдзек паноў вяльможных.

Гаманілі хвалі—

расхадзіўся
Нёман,

Гаманілі хмары—

неба
спахмурнела.

Гэта мы залічым,

гэта—
мы успомнім,

калі словы стануць

агнявейнай дзеяй.

А цяпер —

пакрышыце косьці,
пакрышыце гэтым,
пакрышыце новым невядомым.

Трэ́ царпець—

вецер помсту носіць,
вецер будзіць нетры,
вецер ад Усходу будзіць міліёны.

І за ўсе за мукі

і за воцат
горкі,

і за ўкрыжаваньне гэтых

і
наступных,—

на ушэсьці скажа

дух нязломны
горда

— мы пазналі радасьць

— вы пазнайце смутак.

Трое іх.

Гаманілі з гаем.

Гаманілі з полем.

Гаманілі з жытам каласістым.

Трое іх.

Працавалі рана.

Працавалі позна.

Працавалі, сілу слалі лістам.

Гэтых трох імёны

сьвяткаваць

прымусім

мы паноў вяльможных:

злосьць-жа іх —

ад страху.

За братоў маіх

Заходняй

Беларусі

стаўлю ў песьні помнік

Ладзімеру Шаху.

VIII.

Неба сіняе, сіняе вельмі,
але сіньшая ў вочах туга.
Не сатканы такі шчэ вэлюм
каб тугу ад сьвету схаваць.

Пурпуровасьць каліны, пунсовасьць,
кармазынавасьць дзікіх малін...
Радасьць знаюць сычы і совы,
людзі радасьць каму аддалі?

У ночы цёмнай, у засьціле цьмянай
зьнічкі гінуць на хвалях вазёр.
Зіхатлівыя, сумныя плямы
пракладаюць сьцежкі ад зор.

Спавіваюцца хмарамі зоры:
сьцежкі ёсьць—ненатрапіць ніяк.
Мне казаў мой таварыш учора
што рассыпала восень мак.

Топчаць вельмі малое зерне
каму толькі ахвота і час.
Вось назад гэта зерне ня зьбераць:
гэтага—не прычакаць.

Ды малое яно—аж надта,
пад вялікі абсац ня йдзе.
Пры вясковай хаце бахматай
узрасьце і ў радасьці і ў бядзе.

Пурпуровасьць каліны, пунсовасьць,
кармазынаваньне дзікіх малін.
Радасьць знаюць сычы і совы,
людзі радасьць каму аддалі?

Пазьлятаюць пялёсткі з шышыны —
ў дзіды ўпартасьць кладзе яна.
Ах вы, сьцежкі роднай краіны,
пасья восені—будзе вясна!

VIII.

Непакоем я сёньня ускрыты,
кажуць—сумныя песьні мае.
...Новыя словы, новыя рытмы
поўнай жменнай жыцьцё дае...

Сам казаў, дык няўжо забыўся?
Чаму кленчым тузе да ног?
Я пабачыў надхмарныя высі,
я пабачыў марское дно.

І знайшоў гэты смутак з фэрмато,
пакахаў, калі хочаце чуць.
Мо' і загіну каняй заклятай—
краю роднаму доўг заплачу.

Песьняры прыйдуць новыя скора,
і адкінуць абоймы тугі.
Ушануюць мажорныя акорды
тых, што ў мінорах ляглі.

Скажуць гэныя новыя песьняй:
— смутак моцнае сэрца размыў.
На парозе Вялікай Прадвесні
паніхіды складаў для зімы.

Ой, фэрмато, шырай і вышай,
ой, акорды, акорды,—ў прастор!
Ужо дзень на дарогу вышаў
свае рукі над намі прасьцёр.

Я вітаю яго, я вітаю,
заклікаю—хутчэй, хутчэй...

.
Ці праклятая, ці сьвятая
мяне раніла прадоньнем вачэй...

18/1—26. Масква.

НАЛЯ

МЭЛЁДЫ

1841

1842

I.

Імжа,
 і склізота,
 і прыкрая золь:
 нязнанае
 стала знаёмым.
 Квяцістасьць,
 барвовасьць
 сыцюдзёнай расой
 няхай разьліецца
 на стромы.
 Пурпурнасьць
 з лілёвасьцю
 вечар саткаў,
 размашыста кінуў
 Сусьвету.
 Яе разьнясьлі
 ў залатых капытах
 над ветлымі
 хатамі
 ветры.
 І выплыў над бораў
 тады
 маладзік,
 і стаў
 над вяршалінай
 бору.

Узяўшы з сваёй
сіня-цьмянай ладзьдзі
расыпаў
прыгоршчамі
зоры.
І радасьць ад зор
палілася
на дол,
праменьнем
спавітая
радасьць.
З над-хмарнага мора,
з над-хмарных садоў
някупленае—
непрадасца...
На хвалях вазёрных,
з прадонных глыбінь
агні
зіхацелі,
пылалі.
Каб гэта бясконца
і жыць,
і любіць,
праменьнем
пярэстым
крышталіць...
Імжа,
і склізота,
і прыкрая золь,
у засьціле
сьцелюцца
чорнай.
Ня змыць іх
са сьвету
сьцюдзёнай расой,

затым-жа так

крыўдна

і—

горна...

II.

Досыць каліне,
досыць маліне
ў лузе стаяці.

Тую каліну,
тую маліну
птушкі склявалі.

Народная песня.

Агні гараць, агні гараць над краем,
а дні лятуць, а дні лятуць угрунь.
За што, за што нас доля пакарала,
парэзала на часткі дзьве зару?

Адна зара, ой зорка-зараніца!—
у літарах БССР цьвіце.
Другая ночы, ночы-начаніцы
дапамагае крыльлем шалясьцець.]

Агні гараць, гараць агні ня меркнуць,
ня верне дзён анічыя рука.
Дык мо' таму сьмяецца месяц зверху,
дык мо' таму ня варта наракаць?

Спрунжынім мускулы—расьце напорнасьць,
і размахнёмся—надыходзіць час.
Што будзе заўтра—ня было учора,
зацеплім зоры—хай пакуль сьвяча...

І зложыць крыльле начаніца сыціпла,
жыцьцё аднэй заільсьніцца зарой.
Або пясок на грудзі нам уссыпяць,
або да мэты прыдзем—вось зарок!

Шумі прасьцяг—у нецьвярозым шуме
я нецьвярозым такжа стаў даўно.
І кроў мая ў адно з табой пульсуюе
і вусны п'юць спрадвечнасьці віно.

Яно з лясоў, яно з глыбінь бяскрайніх—
крыніцай, стромай крышыць берагі.
Пасьля—расой зьвіваецца ў каралі,
зьвіваецца ў вянкі на дне далін.

На дне далін вянкі цьвітуць адвечна,
істоту акрынічылі красой.
І чую—кволасьць іх лягла на плечы
і вецер запявае ў верасох.—

Досыць крыніцы
ў хвалях бруіцца
пры сенажаці.

Дні зіхацелі
ў сонца - праменьні
ў срэбранай шаце.

Ляцелі нізенька журавы,
зварухнулі гольлійка верхавін.

Зварухнулі гольлійка верхавін,
расьсявалі скаргі ў цвет калін.

Хто іх паберыць,
ды ў гэты вечар,
хто, калі?

Выйдзі на бераг,
стань ля парэчак,
ля калін.

Зьлятае лісьційка на ваду,
а я-ж маё лецейка ці знайду?

Зблятае лісьційка ды на мох,
а я-ж маё лецейка не ўсьцярог.

Досыць крыніцы
ў хвалях бруіцца
пры сенажаці.

Дні зіхацелі
ў сонца - праменьні,
ў срэбранай шаце.

Гараць агні, агні гараць над краем,
а дні лятуць, а дні лятуць угрунь.
А мо' й мяне ты, доля, пакарала
і я ў мэлэднях жыцьця згару...

III.

Выхадзіла дзеўчына, выхадзіла раніцай,
выхадзіла дзеўчына з сінімі вачыма.
Восень ціха шастала, лета ў грудзі раніла,
сенажаці восень сьлязьмі атачыла.

Не палічыць сьлёзы
аніхто на сьвеце.
Не ўблагае ніцы лозы
ані водзін вецер.

Засьпявала дзеўчына, засьпявала раніцай,
засьпявала дзеўчына з сінімі вачыма.
Мяне восень крыўдзіла, мяне ў сэрца раніла,
сенажаці восень сьлязьмі атачыла.

Ані табе волі,
ані табе часу.
Як каліна тая ў полі
адна засталася.

Праляталі гусанькі, праляталі шэрыя,
праляталі гусанькі ды над верасамі.
Сьлёзы насыпалі ў футаралы з шэрані,
ў футаралы з шэрані, ды не завязалі.

Сэрца ня завяжаць
кужэльнай тканінай.
Не наткалі гэткай пражы
ды ў нашай краіне.

Праляцелі гусанькі, зьніклі за далінамі,
зьніклі за далінамі, шэрань зноў згартаецца.
Шэрань растапілася ды ад сьлёз дзяўчыніных,
красавала раніца і красуе раніца.

Не палічыць сьлёзы
аніхто на сьвеце.
Іх разьвее ў ніцых лозах
сёньня-заўтра вецер.

IV.

Магчыма—другія паходню нясуць
якая ўсім сэрцы запаліць.
Уславяць яны і жыцьцё і красу,
а я—цябе, любая Наля!

Ты помніш той дзень, калі ў нашых палёх
пасеяла смутак Ніоба.
„Расьцём, як расьце пры дарозе гарох“ —
адгэтуль і тая жалоба.

Усё коціцца зерне адно за адным,
нікому ня трэба палова.
А вецер разносіць і смутак, і дым,
і зерне віюх палыновых.

Прарокі, прарокі... Дабранач ім даць?—
Сачыўку ніяк не падзеляць.
Якая турбота? Якая наўда?
А сьцені зьвіліся, згусьцелі.

Сагнуўшыся крукам сьвідрую зямлю
і камень—рукамі, памалу...
Сьпявай—васілёчкі у полі люблю,
дзікунскія такжа навалы...

Сачыўка—сачыўкай, вядомая рэч,
адвечна-вядомая нават.
А я—ім у дубальць ня буду гарэць,
а я—засьпяваю ім... „Слава“!

За зёрнеткам зерне жалобу зьбяру,
на занізі ў сэрца загруджу.
Дык хто там ня бачыць над краем зару—
з пялёсткамі шчаснымі ружу?

.

Ці гэта я здужаю Словам сваім
падаць, што ірдзіцца ў крышталях?
Абняць неабдымнае, смутак спавіць?—
З табою ўсё здужаю, Наля!

V.

Наля! Твой голас песьняю зьвініць,
словы—музыкаю тайгі далёкай.
Помніш—у тыя дні, у тыя дні,—
ты падышла хадою лёгкай.

Казала—моцны гоман у тайзе,
казала—больш нічога не баюся.
Мяне-б народ там такжа зразумеў?
І там кавалак Беларусі?

Скажы ім, Наля, любая мая,
што я бяз бацькаўшчыны гадаваўся:
Сусьвет гатоў пацалаваць, абняць,
каб не рабіў ён катавасій.

Над працай каб прымусу ня было,
каб жыў працоўны там, дзе вокам кіне:
На ўзбрэжжа акіяну ад балот
ішоў з краіны у краіну.

Ты кажаш, беларусаў вельмі шмат
за край-Сібір, на самым Сонца-Усходзе?
З манголам беларус жыве, як брат,
і ў мове розьніца ня шкодзіць?

Наля! Твой голас песьняю зьвініць,
словы—музыкаю тайгі далёкай.

Помніш—у тыя дні, у тыя дні,—
ты падышла хадою лёгкай.

Скажы ты, Наля, беларусам там—
што я без бацькаўшчыны й застануся.
Пакуль душу у песьнях не раздам,—
ня кіну толькі Беларусі.]

Пасьля—прыду у той далёкі край
дзе песьня Захаду цьвіце Усходам.
На дзікім камені рассыпіцца кара
і згіне з сэрца цяжкі холад.

Тады—укленчу на жарству, дзірван,
на Усход, на Захад пакланюся ніцам.
І паліецца сьпеў за акіян,
пакоціцца лясной суніцай.

Раскажа сьпеў, што Беларусь жыве,
непераможная у працы сьціплай.
Што долю гадала на жарстве
ня горш каралявых паліпаў.

Крышылі хвалі, білі ў берагі
і руйнавалі—цяжка так—да шчэнтэ.
А ўсёжткі зноў схадзіліся рагі,
хоць выкупалі кроўю мэту.

Набыткі, скарбы—аддавалі ўсё,
душы і сэрца толькі не давалі.
Таму расьлі, цяпер таму расьцём
і не паклонімся навале.

Скажы так, Наля, добранька скажы—
каб словы парадзілі такжа словы.
Ня выскрабуць ніякія нажы
паклаў поэта што ў аснову.

Наля! Твой голас песьняю зьвініць,
словы—музыкаю тайгі далёкай.
Помніш—у тыя дні, у тыя дні,—
ты адышла хадою лёгкай...

VI.

Ціха... ціха...

Гэта добра... так-жа лепш...

Не фіялкі, не...

Пад нагамі сьнег...

Пэрламутны смутак у імгле...

Сьпевы... сьпевы...

Сэрца боль надрыўная...

Штосьці кагадзё:

ці дзяньніца дзе?

То душа, душа гарыць мая...

Хвалі... хвалі...

Не шумі з лазой трава...

Завілася-ж так...

А наўкол-слата...

Ліханька,—ўзьлятае ў высь—„Бывай!..“

Скаргі... скаргі...

Вусны раніце чаму?

Цяжка так: бывай...

Сьцюжа—цераз край...

Не... не... Толькі мне хай аднаму...

Ціха... ціха...

Гэта добра... так-жа лепш...

То ня крыўда, не...

Палыны на дне...

Завілася постаць у імгле...

VII.

Дзень.

Стаў і рукі прасьцёр.

Небакрай схамянуўся.

Запалісьцела трысьце

на Беларусі.

Сьцені зьвіліся,

сьцені згусьцелі,

струны ўзьвіліся...

Сэрца маё!

Нечаканае

— дзе

— на

канула

— дзень

— ля...

Стаў і рукі прасьцёр.
Далані прабіты.
Ці на касьцёр,
ці у блакіты.

Сьцені зьвіліся,
сьцені згусьцелі,
струны ўзьвіліся...
Туга—тужэй!

Нечаканае

— дзе

— на

канула

— дзень

— ля...

І таму...

з гэных мук...

Разкалыхайся, шыпшына, гольлійкам,
не разьвітайся, шыпшына, з сонейкам.
Расьцярушы пялёсткі навокала.
Шчасьце? —

Бывае і сінявокае...

VIII.

Сьняцца сны.

Я ня веру ў іх.

А жыцьцё мне сном здаецца.

Ночы, дні...

А руін, руін...

На сьвітаньні дзень сьмяецца

крозамі...

Толькі зварухні:
на кавалкі дзень і сэрца...

Сьняцца сны.

Я ня веру ў іх.
А жыцьцё мне сном здаецца.

IX.

Як сон адышла

і

застылі сьляды

ў шатрыстасьці

цьмяна-хваёвай.

А месяц вандруе,

на пожны глядзіць,

ды з пожны сваёй

васільковай.

Праходзяць стагодзьдзі

памалу,

угрунь,

зьмяняюцца думкі,

настроі.

На што прысягаліся,

бы на зару,

сягонья ўжо тое

старое.

Ў адным толькі вечнасьць

ня зьменіць

закон:

у радасьці Працы,

ў змаганьні.

Ня скрышыць іржа іх

на цягу

вякоў,

ня скрышыць

і сьветлага

Раньня.

Яно надыходзіць—

Прадвесьня відаць

Комуны

Народаў

Сусьвету.

Істоту

суздром

за яго я аддам,

як дам ў гэты час

за Саветы.]

Каб толькі хутчэй

зруйнаваць

той падзел:

— дзяржаўны

і

недзяржаўны. —

Тады

шовіністаў

ня будзе

нідзе

і крыўды

загояцца

раны.

Дзянічкі мае,

залатыя мае!

І месяц

вяслуе

на зоры!

Ня будзе больш сэрца

ад крыўды

смылець,

каменьне бадай загаворыць.

Як сон адышла
і
застылі сьляды
ў шатрыстасьці
цьмяна-хваёвай.
А месяц вандруе,
на пожны глядзіць,
ды з пожны сваёй
васільковай.

9/XII—25, Менск.

Васількова, 1927, № 1

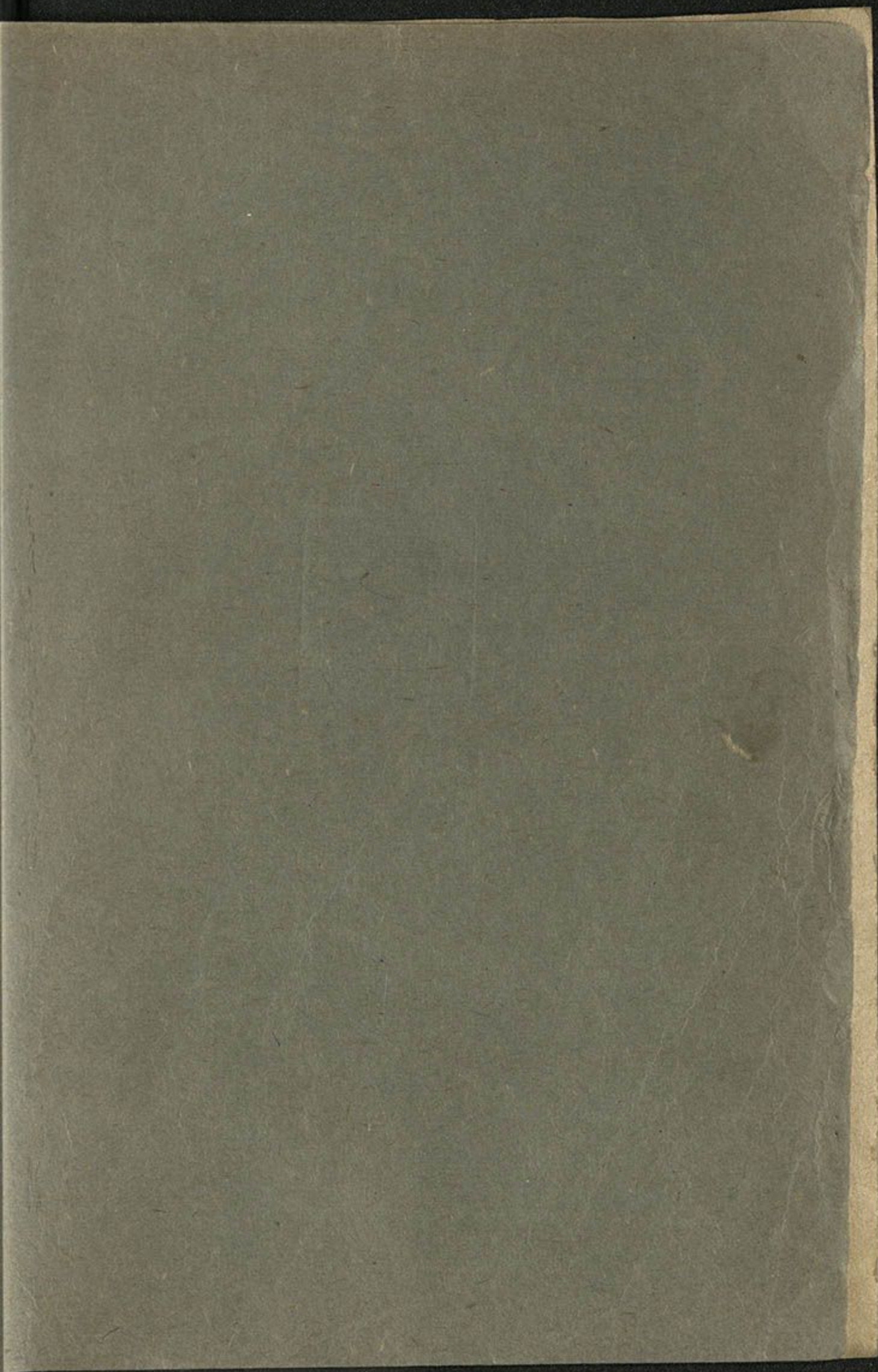
У В А Г І

Мэлёды „Плач навальніцы“ навеяны наступнымі фактамі.

Варшава 15-1-26. Беларуская рабоча-сялянская Рада падала ў польскі сойм інтэрпэляцыю аб каляваннях і пабоях 3-х арыштаваных дэфэнзывай сялян у Сакольцы. Асабліва сурова катавалі селяніна Тадзімера Шаха, якому зьвязалі рукі і ногі разам, паміж локцяў прасунулі шаблю і пасля гэтак мена зьбілі, што ад удрыгу цела зламалася шабля. Далі з Шаха пачала ліцца кроў, яму ўлілі ў нос некалькі бутэлек вады і воцту (з газэт).

З Ь М Е С Т

П я л ё с т к і	<i>Стар.</i>
✓ Думкі лятуць	5
✓ Не кажу — запявайце цымбалы	7
✓ Палыны пасівелі на ўзгорку	9
Трыпціх	11
✓ Хай звоняць шклянкамі	13
✓ Завіліся струны	15
Акорды, акорды	17
Цераз даліны і палі ішоў	18
Такая ноч	20
✓ Вуліцы шумам спавіты	22
✓ Пальцы жоўтых кляіновых лістоў	24
Часам успомнішся нечакана	26
— Калі вусны шапталі	28
— Зубцамі чорных, стрыжаных валос	29
Цягнік сьпяшаўся	30
Загадаю крозам, каб заціхлі	31
✓ Ой! Ды як-жа загарэлася неба	32
✓ Мы усе у большасьці ранэты	34
Зашумела лебядя надрыўна	36
— Дарагая... каханая...	37
✓ О, Беларусь, мая шышына	39
Цаля за цаляй	40
✓ А напорна ідзеш, маладая	41
✓ Лятуценьнем прахаджу над краем	42
✓ Плач навальніцы. Мэлёды	43
✓ Наля. Мэлёды	55
Увагі	71
Зьмест	72

ЦЕНА 60 КОП.

15071

НА БЕЛОРУССКОМ ЯЗЫКЕ

Наля

СТИХИ

ЦЕНТРАЛЬНОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО НАРОДОВ СССР
МОСКВА, НИКОЛЬСКАЯ, 10

8000000 1447394